

DET OMEDVETNA KVINNOFÖRAKTET

Ett bidrag till jämställdhetsdebatten

© Kristina Wennergren

Innehåll:

- Feminismen som ett nödvändigt ont i ett nytt millenium
- Kvinnans eget kvinnoförakt
- Titta på din egen mor och mormor
- Självvrannsakan
- Mannens långsiktiga vinster
- Stora förändringar tvingas fram
- Obrukade kvinnliga krafter
- Erfarenheter från USA
- Återkomsten till Sverige
- Den svenske mannen
- Från ett kvinnligt perspektiv
- En kvinna bakom varje man eller en man bakom varje kvinna?
- Exempel från kontoret och mässarbetet
- Exempel från livet på landet
- Oärlighet
- Typexempel
- Kvinnoföraktet börjar tidigt
- Den äldre generationen kvinnor är värst!
- Fusk och nonchalans
- Mannen på en piedestal
- Aggressiva motstånd
- Kvinnan som offer
- Varför bry sig?
- Vakna upp!
- De sjsyssta männen

FEMINISMEN SOM ETT NÖDVÄNDIGT ONT I ETT NYTT MILLENIUM

Vi är inne i det tredje årtusendet och **feminismen** gör sitt efterlängtade och nödvändiga segertåg genom världen, samtidigt som det sker genom våldsamma protester och skapar djupa klyftor mellan könen, och samtidigt mellan den medvetna och den omedvetna människan. De förstnämnda blir ett hot mot både män och kvinnor som medvetet och omedvetet gör motstånd mot de nya tankeströmningarna. I dess spår följer alltifrån aggressioner, racistiska uttalanden, maktutövande, hotelser, förföljelser, våld och till och med mord.

KVINNANS EGET KVINNOFÖRAKT

Min första tanke var att kalla denna text ”**Männens omedvetna kvinnoförakt**”, men jag har förstått att kvinnoföraktet är lika utbrett bland kvinnor som män, nedärvt från våra mödrar och mormödrar sedan tidernas begynnelse. Av denna anledning valde jag att kalla den ”Det omedvetna kvinnoföraktet” i stället, och då i betydelsen både mäns och kvinnors omedvetna kvinnoförakt.

Första gången jag blev riktigt medveten om att även kvinnan kan vara en kvinnoföraktare och genom detta starkt bidra till kvinnoförtrycket i världen, var i Oslo i slutet av åttiotalet när en av mina klienter berättade för mig om sin mammas beteende gentemot kvinnan kontra mannen.

Hon sa: - Min mamma är den största kvinnoföraktare jag någonsin har träffat!

TITTA PÅ DIN EGEN MOR OCH MORMOR

Klienten var fyrtioårig precis som jag själv, och jag kände igen mig. Detta fick mig att för första gången verkligen börja fundera. Jag började förstå att detta hade att göra med kvinnans mer eller mindre frivilliga underkastelse, och att detta var djupt rotat i var och en av oss, både kvinnor och män.

Jag har mer och mer förstått att för att rannsaka oss själva, behöver vi börja titta på vår egen familj och vår egen släkt så långt bakåt i tid vi kan komma. Min farmor dog innan jag föddes, så mina tankar gick till min älskade mormor som då fortfarande var i livet. Hon var född i slutet av 1800-talet och var ett barn av sin tid.

I historiska återblickar kan vi finna kvinnor från denna tid, vilka var före sin tid med allt vad det innebar av motstånd från det patriarkiska samhället. I alla tider har vi haft kvinnor som klivit fram och tagit plats, som hävdade sin rätt och som stått upp för de mindre belevade i samhället och kvinnosaken i sig. De kan kallas ”de första feministerna”.

Dessa var aktiva långt innan ordet och begreppet var uppfunna och kanske långt innan de ens kunde se sig själva i de stora perspektiven, vad gäller denna laddade fråga. De bara följde sina inre övertygelser. De lät sig inte tyglas och fick leva med dessa motstånd, som de ofrånkomligen mötte varje dag i det starkt patriarkiska samhället. Vi vet från historieböckerna att många kvinnor blivit utstötta, kastade i fängelse, bespottade, förnekade av kyrkans män, jagade, förtryckta och till och med brända på bål.

Min mormor som var en för sin tid typisk hemmafru, som födde fyra barn, och som aldrig under sitt 93-åriga liv bodde i ett större utrymme än ett rum och kök, tillhörde inte dessa banbrytande kvinnor. Hon var ensamrådande i sitt lilla revir. Jag tror att hon var nöjd med det. Hennes arbete var i hemmet, men perspektiven gick långt utanför ett rum och kök. Hon var synsk men utvecklade aldrig denna ådra. Hon var knappt ens medveten om att hon hade den. Hon hade en stark intuition och förutsa många händelser som sedan slog in.

Alla män som fick ”hjälpa till” hemma och i köket var det synd om, enligt min mormor. Detta uttryckte hon högt och ljudligt, och på det viset körde hon omedvetet över varje

kvinnor som behövde hjälp av sin man eller rättare sagt ville ha eller rent av krävde jämlikhet. Hon var till exempel alltid mån om att mannen skulle få vila efter maten, medan kvinnorna iordningställde i köket, oavsett om det egentligen var kvinnan som minst lika ofta behövde denna vila ännu bättre. Hon var 100 % på mannens sida. Kanske var det ett sätt för henne att hålla sin egen man lugn i hennes lilla revir, där hon bestämde allt.

Den kvinna som inte hade kontroll över reviret/hemmet var inte värd någonting. En sådan kvinna var ingen, för i männens värld hade hon inte en chans att hävda sig. Hemmet var den enda plats där en kvinna fick utlopp för sin kreativitet, sin visdom och sina särskilda begåvningar. Utanför hemmet hade hon ingen plats. Det är detta urgamla värdelösa tillstånd som dagens kvinnor får lida för än idag.

Mina tankar vandrade vidare till min mor som var född på tjugotalet som det äldsta barnet av fyra i sin syskonskara. Även här kunde jag tydligt se skillnader i hennes beteende gentemot min två år äldre bror och mig själv som flicka. Ett beteende som är lika starkt idag som på 1940-talet. Jag klandrar inte min mor som är över åttio år idag och som också är ett barn, av *sin* tid.

Jag klandrar inte ens mig själv, ett barn av *min* tid. Men jag hade omedvetet tagit till mig min mammas lika omedvetna mönster att backa för manliga krafter och anpassa mig till situationer och omständigheter som rådde i mitt eget äktenskap. Jag fann mig i mycket och lät min man komma undan med oerhört lite ansvar. Jag hade också omedvetet funnit mig i och accepterat de kvinnliga släktingarnas med tiden allt tydligare kvinnoförakt.

Mina förebilder blundade för mycket, och därmed blev mina egna skyggglappar från början lika stora som deras, vad gällde jämställdhet mellan könen. Mitt ifrågasättande låg fortfarande gömt i det fördolda och modet att både verbalt och handlingsmässigt gå emot strömmen infann sig först årtionden senare.

SJÄLVRANNSAKAN

Det är helt nödvändigt att kvinnor tittar på sig själva för att finna ut var man själv står i kvinnosaksfrågan. Första steget är **självrannsakan**.

Nej, jag klandrar inte mig själv för mitt uppvaknande och min vilja att förändras för både min egen skull och för resten av världens. **Min egen förvandling** blir således ett bidrag till de som kommer efter och kan ta vid där jag och andra slutar. Det var inte bara mannen jag gifte mig med som på olika sätt omedvetet underkuvade mig, det var alla män jag på olika sätt mötte vid olika tillfällen genom livets resa, och jag var inte tillräckligt djärv och medveten för att på allvar göra något åt det. Min omedvetna underkastelse bidrog till fortsatta möten av förakt och ringaktning, vilket tydligt visade mig att här fanns mer att lära.

I retrospektiv kan jag använda mig av alla dessa lärdomar och göra förbättringar både för mig själv och andra kvinnor i min egen situation, främst genom att vara en förebild och gå min egen väg. Det är vi som lever nu och som börjar bryta negativa

uråldriga mönster av kvinnoförakt som kommer att föra kvinnosläktet framåt och se till att framtidens kvinnor blir förlösta i sina urgamla kvinnoroller.

MANNENS LÅNGSIKTIGA VINSTER

Det är naturligtvis inte lika intressant för mannen att få jämlikhet, men för att det nya samhället ska kunna fungera nu när det hela har nått sin kulmen, tvingas han gradvis gå med på att öppet titta på de orättvisor och obalanser som finns. Detta är oundvikligt. Det ligger i tiden. Allt vi har gjort och inte gjort hittills har bäddat för det. Utan att ta tag i denna vår tids största frågeställning skulle utveckling sluta existera.

Eftersom det omedvetna kvinnoföraktet är integrerat i hela mannens väsen och tillika genomsyrat i hela samhället, är det svårt att upptäcka, och om det upptäcks blir det snabbt förnekad. Det stannar vid skygglappar, fortsatt förakt och nya konflikter riktat mot de kvinnor som över huvud taget vågar ta upp det till diskussion.

Jag är övertygad om att de positiva förändringarna i slutändan även kommer männen till del. **Det kommer att gynna mannen på sikt.** Ju mindre motstånd mannen gör mot kvinnans frigörelseprocess, och ju mer aktivt han deltar i nödvändiga förändringar, desto fortare kommer hans lidande att ta slut.

STORA FÖRÄNDRINGAR TVINGAS FRAM

Men han kommer inte att fjäskas för mer.

Han kommer inte att vara den officiella överhögheten.

Han kommer inte att få all markservice.

Han kommer inte att tjäna mer pengar än kvinnor som gör samma jobb.

Han kommer inte att komma undan med sexuella trakasserier eller kvalificerat skitprat som nedvärderar kvinnan just för att hon är kvinna.

Han kommer inte att få det bekvämare.

Han kommer inte att kunna uttrycka kvinnoförakt eller praktisera kvinnoförtryck utan att bli ifrågasatt eller kanske rentav anmäld.

Han kommer inte att försvaras för sina illdåd.

Han kommer inte att sitta på en piedestal endast för att han är av manligt kön.

Han kommer inte att slippa laga mat, diska, tvätta, städa eller sköta sina barn.

Han kommer inte att kunna vända sig om och somna, efter det att han har blivit sexuellt tillfredsställd. Hans kvinna kommer att kräva att han "springer ett varv till" för att även hon ska bli tillfredsställd.

Men han kommer att höja sig själv genom att börja ta ansvar, genom att dela med sig, genom glädjen av att ha en jämlik kvinna vid sin sida, av att inte längre vara en självklar förtryckare. Det är först då ett friktionsfritt möte mellan man och kvinna kan grundläggas och en ny typ av relation börja byggas.

Varje dubbelarbetande kvinna kräver idag en dubbelarbetande man. Det är en myt att kvinnans naturliga roll är omhändertagande - på det viset att mannen också har en feminin högerhjärnhalva som behöver komma fram och balanseras med den

vänstra maskulina hjärnhalvan. Visst kan mannen bli lika intuitiv och visa lika mycket ömhetsbetygelser som kvinnan. Visst kan mannen baka bullar och sy i en knapp!

Det är lika mycket en myt att mannens naturliga roll är familjens ansikte utåt eller den som fixar och lagar – på det viset att kvinnan också har en maskulin vänsterhjärnhalva som behöver komma fram och balanseras med den högra feminina hjärnhalvan. Visst kan kvinnan bli lika teknisk som mannen och laga elkablar. Visst kan kvinnan lyfta på motorhuven och finna ut varför bilen inte startar.

Jag läste någonstans att de kvinnliga sextitalisterna, min dotter och svärdotter tillhör denna grupp, inte **kräver** jämlikhet av sina män, **de tar det för givet!**

Vilket framsteg!

Till dess att de stora förändringarna sker, kommer kvinnan att föredra singellivet före en underkuvad tvåsamhet. Detta är redan idag en tydlig trend. Ja, det kanske går långsamt framåt, men det går ändå framåt! Själv har jag omedvetet gjort alla fel en kvinna kan göra för att kvarhålla status quo för hela kvinnosläktet, men mina ögon har långsamt öppnats och fått ett allt snabbare förlopp efter min egen skilsmässa 1995. Då hade jag redan levt ett halvt sekel.

OBRUKADE KVINNLIGA KRAFTER

Många typiskt manliga egenskaper som min man saknade hade jag själv, men jag lät dem ligga i sin linda, ända tills jag insåg hur mycket bättre våra familjeangelägenheter skulle ha skötts, om jag mera bestämt hade trätt fram och tagit hand om dessa saker. Det var inte han som hindrade mig, det var jag själv, genom den outtalade uppfostran jag fått och de mönster jag bar med mig från många medsystrar och alla mina kvinnliga företrädare i min släkt bakåt i tid.

Vi är alla barn av vår egen tid. Jag tror inte vi kan komma ifrån våra grundpräglingar, förrän vi vaknar upp och inser vad som är fel, erkänner de obalanser som finns och är villiga att förändras och slutligen börjar göra något åt dem. Vi kommer inte att uppleva förändringarna därute förrän vi är villiga att göra egna inre förändringar och tar hand om vår egen vardag i vår egen familj. Detta gäller både kvinnan och mannen, alla antifeminister. Vi har alla delat ansvar i denna fråga.

Att se alla mina gamla inprogrammerade mönster var för mig smärtsamma uppvaknanden. Detta insåg jag i samma takt som jag fick plocka upp alla skärvor från alla misslyckanden i familjen under årens lopp. Tre husköp och två lägenhetsaffärer hann vi med i äktenskapet under två decennier innan vi lämnade Sverige. Inte förrän på slutet övertog jag de två sista lägenhetsaffärerna utan minsta inblandning från min mans sida.

Detta skedde utan större intermezzon men ändå inte tillräckligt tydligt och bestämt från min sida, enligt min egen mening, då jag fortfarande i botten såg mig själv som den som skulle träda tillbaka för mannen. Ingen var gladare än min man som slapp ta tag i familjens affärer eller andra förehavanden. Han sa det aldrig, men han visste innerst inne att jag var överlägsen honom när det kom till hantering av

barnuppfostran, kommunikation, papper och finanser mm. Han sysslade hellre med det han var bättre på.

Han blev en smitare, och varje gång jag inte trädde fram blev även jag en smitare från sådant jag tyckte en man skulle ta hand om. Passiva situationer tvingade gradvis fram mig, men konflikten bestod i att jag själv inte släppte fram *hela* mig i omedveten protest mot hans smitande och lika omedveten rädsla att träda fram "för mycket", ta för mycket plats, sticka upp som ständigt motarbetad och ifrågasatt kvinna i männens värld...

För de föraktfulla fnysningarna finns där, liksom misstänksamma blickar och ifrågasättande kommentarer. Det var inga applåder eller hurrarop när en kvinna utförde typiskt manliga sysslor. Men när en ensamstående man har vårdnaden om sina barn och gör samma sysslor som en ensamstående mamma, är det antingen synd om honom, eller han betraktas som oerhört duktig och begåvad. Applåderna och hejaropen brakar loss.

Jag var van från hela mitt liv att det alltid frågades efter mannen, när telefonen ringde och det gällde familjens förehavanden och företaganden. **Det tog mig många år** innan jag lärde mig säga att det var mig de skulle prata med, men till och med då gjorde jag det med viss tvekan. Jag hade anlag och begåvning för att både ta plats och ta hand om allt praktiskt, ändå gjorde jag det oftast med inre motstånd. Kritiken var svidande hård mot den kvinna som trädde fram *alltför* tydligt, och detta skrämde mig oerhört utifrån det perspektiv jag var uppfostrad.

När jag efterhand försökte analysera mitt beteende, förstod jag att svaren dels handlade om att inte avslöja min mans inkompetens, och dels om myten att det krävdes att kvinnan ska stå bakom sin man men inte ta över, och speciellt inte så att det syns.

Min mans passivitet när det gällde barnen och deras förehavanden, pappersarbete, kommunikation, familjediskussioner utåt och förhandlingar av olika slag etc, tvingade gradvis fram mig och har lika gradvis lett mig fram till den plats där jag befinner mig idag, och där har jag lärt mig ännu mer om att som kvinna ta plats, ta för mig, visa framfötterna utan rädsla för kritik, våga uttrycka mig och tydligare markera när integriteten är ifrågasatt. Det är ständiga lärdomar som aldrig verkar ta slut.

Det har varit en lång vandring från efterkrigstiden då jag föddes fram till tvåtusentalet idag. Alldeles för långsam kan jag tycka när jag tittar i backspegeln.

Jag tror att många födda på fyrtio- & femtiotalet och tidigare känner igen sig i denna beskrivning, men de som är födda på sextiotalet och senare kan troligtvis inte alls identifiera sig med ovanstående beskrivning. Detta ger hopp, för det är bevis på att förändringar har skett. De nya generationerna är barn av en ny tid.

ERFARENHETER FRÅN USA

Under mina USA-år framstod det patriarkiska samhället ännu tydligare för mig som uppvaknande kvinna.

Ett exempel är när vårt hus skulle målas. Fem män stod klara att börja arbetet. Då upptäcktes att träet hade börjat ruttna nertill på huset. De föreslog att de mot en högre kostnad skulle spika på bräder över det ruttna träet och sedan måla över det. Mitt svar var ungefär:

- Jag är kvinna. Jag är ingen målare och ingen snickare, men mitt sunda förnuft säger mig att det måste vara helt fel att spika friskt trä över ruttet trä och sedan måla över detta, och detta tillika i ett subtropiskt klimat med luftfuktighet oftast nära 100%. Rötan kommer att sprida sig oerhört snabbt till det friska träet. Att göra detta måste vara ett oerhört kortsiktigt och oprofessionellt beslut!

Efter det att deras första tystnad tydligt berättade för mig att de insett att de hade att göra med en omöjlig kvinna, var deras enhälliga svar: - Ring din man!

Jag var fortfarande i en process där jag hade mer att lära mig vad gällde att stå på mig och vara lite tuffare. Så det slutade med att jag ringde min man som inte hade några synpunkter alls, vilket jag visste innan jag ringde, men det gav mig en tidsfrist. Han var mycket konflikträdd och önskade inget högre än att hans fru själv skulle ta hand om alla liknande situationer i hemmets vardagssysslor. Jag fick självfallet inget stöd från honom i det samtalet. Jag fick ingen hjälp, befann mig i en återvändsgränd, och det slutade med att jag backade för herrarna som fick som de ville. Mina protester hade endast varit som en suck i universum, ljudlöst och kortlivat. Det var fullständigt fruktlöst vad gällde att stå upp för sunt förnuft och kvinnlig intuition och intelligens.

Det var inte bara deras fel. Det var lika mycket mitt som gav efter för trycket och rädslan att vara besvärlig. Alternativet hade varit att ge hela huset en helt ny fasad, vilket var ekonomiskt otänkbart just då.

I detta sammanhang hade jag inte precis bidragit till att föra kvinnosläktet framåt. Jag insåg felaktigheter och kunde markera och även att ryta till men inte att driva saker och ting *hela vägen* dit jag *egentligen* ville, där varken jag eller mina medsystrar skulle bli förlöjligade och fortsatt förtryckta och föraktade.

I USA hade jag en kvinnlig bekant som kallade sig för Mrs Peter Smith. En annan bekant som hörde henne säga detta till någon påpekade detta för henne.

- Nej Erika, du är inte Mrs Peter Smith, du är Mrs Erika Smith!

Denna kvinna identifierade sig helt med sin man och hans ställning i samhället. I Sverige är det lyckligtvis länge sedan vi hade friherrinnor, doktorinnor och andra –innor gifta med viktiga män, bi-titlar helt skapade utifrån den äkta mannens fina titel. Men det finns fortfarande gott om kvinnor som gömmer sig bakom sina män och deras gemensamma vackra fasader.

Redan som bebisar görs stor urskiljning mellan pojkar och flickor i det stora landet i väster. Männen talar med gullig röst till flickorna och överdrivet grov röst till pojkarna. Flickor är söta och pojkar tuffa. **Flickorna ska sköta sig och hålla på sig**, men "boys are boys" och kommer undan med det mesta just för att de är "boys". Vuxna

kvinnor talar med pipig röst. De växer aldrig ur flickrollen, där de finner många fördelar med att fortsätta vara söta och gulliga i männens betraktande värld. "Man, jag är din - ta hand om mig", är det dolda budskapet bakom de ständigt späda flickrösterna.

ÅTERKOMSTEN TILL SVERIGE

Jag flyttade tillbaka till Sverige efter 14 år i USA och fick omedveten hjälp framåt av den yngre generationen kvinnor/feminister. Det var fittstim och pittstim, vilket öppnade mina ögon ännu mer. Moderna feminister fick plötsligt ta plats i patriarkiskt styrda kvällstidningar med egna återkommande kolumner. Vilken förändring!

Någon skrev att varje medveten människa måste vara feminist, annars är man inte medveten, då är man "medvetlös". En sådan medvetlös människa vill jag inte vara, och fastän ordet feminism har fått en dålig klang och blivit ett skällsord, får jag bita i det sura äpplet och bjuda på det. **Jag vill inte gå sovande genom livet**, och jag vill definitivt inte vara medvetlös på detta vis. Jag vill absolut inte bidra till kvinnans fortsatta förtryck, vilket jag menar att varje omedveten människa gör, både kvinnor och män som inte vill känna, tänka, prata eller förändras vad gäller denna fråga.

Att vara kvinnosakskvinna är inte fint. Männens skräms av starka uppvaknande kvinnor. Risken med att officiellt skriva och prata om problemet är att bli hatad av de män och kvinnor som inte vill förändras och som vill fortsätta ha skyggglapparna på. Den risken måste jag ta. Det finns ingen annan väg att gå, för alla andra vägar är varken ärliga eller kärleksfulla.

Om jag med dessa ord blir kallad feminist må vara hänt. Det skulle behövas en ny artikel att belysa detta begrepp och tydliggöra den schablonbild som uppstått kring ämnet som sådant. Det får bli vid ett senare tillfälle.

Jag respekterar alla kvinnor som på olika sätt kämpar för kvinnans lika värde i samhället, vare sig dessa kallar sig feminister eller något annat. Själv tillhör jag inte dem som står vid barriaderna och sjunger "Tjejer...", som demonstrerar eller som på olika sätt höjer sin röst eller sin näve. Jag vill inte fastna i själva kampen. Jag väljer hellre att göra som generationen som kommer efter mig; i stället för att kräva jämställdhet lever jag med attityden att den redan är mig given. Då behöver jag inte ta ett steg tillbaka. Då behöver jag inte ta sats. Då behöver jag inte lägga energi på att slåss. Då går jag rakt på sak och behöver bara ryta till när jag får obefogat motstånd. Igen, jag respekterar alla kvinnor som gör något på sitt eget sätt, bara de gör något alls i denna fråga.

I mitt eget fall är det "pennan" (läs datorn) som är mitt verktyg. Genom dessa skrivna ord ger jag mitt bidrag till debatten.

Ett nytt liv började för mig i Sverig. Under de 7 första amerikanska åren hade jag arbetat med min egen utveckling som själslig och andlig varelse i fysisk lekamen. De sista 7 åren skrev jag 13 böcker varav en på engelska. Den första boken "Inre Harmoni – den nya tidens sätt att tänka" blev en bästsäljare och är det än idag 14 år senare.

Jag fortsatte resa i hela landet och även i grannländerna med kurser, föredrag och olika terapiformer. Följande hände medan jag fortfarande var relativt omedveten om orättvisorna mellan könen. En av mina kvinnliga kursdeltagare, aktiv feminist, påpekade för mig och resten av gruppen att jag backade för min manlige kollega som jag hade kurs tillsammans med. Han ville ha mer plats i undervisningen än vad som var överenskommet. Hennes kritik var en för mig mycket viktig ögonöppnare. Hennes iakttagelser var helt riktiga.

Jag gjorde det inte för att jag ville eller själv tyckte det var bra. Jag gav min manlige medarbetare automatiskt mer tid, dels därför att jag högaktade honom som människa, lärare och vän men framförallt därför att jag var omedvetet uppfostrad till att backa för mannen, och speciellt för kraftfulla och dynamiska män.

DEN SVENSKA MANNEN

Mitt liv som singel skulle öppna mina ögon ännu mer. De nästkommande 7 åren i Sverige erbjöd mig många tillfällen att i min vardag studera det patriarkiska samhället ännu mer ingående. Jag stötte mig med kyrkan och dess manliga dominans och patriarkiska maktutövande. (Se nyhetsbrev juni –02.) Förutom att jag var mor och mormor, skötte mitt bokförlag, byggde upp Sveriges enda bildtolkningsskola och arbetade med skrivandet av 2 nya böcker, valde jag att även hjälpa min vän och kollega Britt Rudolfsson att starta upp ett mässföretag.

Och som om detta inte vore nog, deltog jag med liv och lust att hjälpa till att rusta upp hennes barndomshem, vilket hade varit eftersatt i 26 år och bitvis var både nergånget och förfallet. Här fick jag fullständigt utlopp för min kreativa sida och intresse vad gällde färg, form, design, trädgård och heminredning. Här fick jag samtidigt chansen att mellan varven vila ut, ladda upp, förbereda utbildningar och skriva manus i orörd storslagen natur.

I detta gemensamma arbete under 7 år har Britt Rudolfsson och jag haft många **möten med män i männens värld**, både i Norrland och övriga landet. Här är ett axplock:

FRÅN ETT KVINNLIGT PERSPEKTIV

Jag läser i tidningen Land om en kvinnlig lantbrukare som inte får demonstrerat en traktor av en traktorförsäljare, just av den anledningen att hon är kvinna och inte förväntas kunna någonting om sådana ting. Hon fick nöja sig med en bunt broschyrer som hon fick läsa själv.

Jag är inte förvånad. Jag har många liknande erfarenheter själv.

I restaureringen av hemmanet på 9 hektar, hus med utbyggnad på totalt 7 rum, 3 hallar, 3 toaletter, kök, matplats och källare samt lillstuga, verkstad, lagård och

bagarstuga blir det många besök på brädgårdar, inredningsbutiker och färg- och järnaffärer mm.

I en kakelbutik i Göteborg ropar en försäljare efter mig när vi går ut:

- Vi har öppet på lördag om du vill ta din man med dig!

Varken Britt eller jag hade någon man i våra liv, men vi drev var sitt framgångsrikt företag utan inblandning av någon man. Vi höll i många trådar och hade många bollar i luften, där vi mer eller mindre dagligen hade kontakt med män eller anlidade män för att få hjälp med hantverk, där vi själva inte hade tid eller saknade kunskap, verktyg, praktik eller erfarenhet. Singelkvinnan betraktas fortfarande som en halv människa utan en stadigvarande man vid sin sida.

När jag var knappt 18 år gifte jag mig, fick ett barn och ett eget hem. I den ordningen! När jag var 21 år bodde jag i eget hus med samma man och två barn. Min man var oerhört opraktisk. Gradvis fick jag redan från början själv lära mig sätta upp gardinstänger, spika upp tavlor, såga, borra, skruva ihop IKEA-möbler och göra allt annat praktiskt själv.

Idag flera årtionden senare arbetar min kollega Britt Rudolfsson och jag dagligen med typiskt manliga sysslor utan att tycka att det är något konstigt med det. Vi kör släpvagn själva, hakar på och av samt backar den utan problem. I källaren finns ett verktygsrum som kan göra många män gröna av avund.

Mer eller mindre varje dag använder vi oss av dessa typiskt manliga verktyg. Vi sköter motorsågen ute. På hemmanet laddas det batterier till bil, skoter och gräsklippare. Tändstift bytes, olja kollas, däck bytes och luft fylls i. När situationen kräver det, arbetar vi med elektrisk såg och bormaskin, hyvlar, hammare, spik och tänger. Vi drar elledningarna och reparerar trasiga saker. Vi fattar egna beslut, tjänar egna pengar och klarar alla ekonomiska och många praktiska arbetsmässiga bitar helt utan hjälp av män. Vi löser problem långt innan männen upptäckt att det finns ett problem, eller där de lämnar oavslutade arbeten bakom sig.

Är det konstigt att vi har **KVINNA** på bilens registreringskylt?

EN KVINNA BAKOM VARJE MAN ELLER EN MAN BAKOM VARJE KVINNA?

ALMI är ett statligt företag som finns för att ekonomiskt hjälpa kvinnor att starta nya företag. Officiellt heter det att det är kvinnor som hjälper kvinnor och att chanserna därmed är stora att lånen blir beviljade, men i sista ledet sitter det ändå en man som fattar det avgörande beslutet. Detta rimmar illa med deras marknadsföring och grundläggande syfte. På detta vis har ALMI sett till att ha en man, inte bakom varje kvinna utan bakom få utvalda kvinnor, och genom detta se till att den kvinnliga kraften fortsätter att hållas tillbaka.

Det talas mycket om små lån som kvinnor får för att starta eget, men det är tyst om de många kvinnor som har blivit nekade både små och stora lån på grund av att de män i högsta toppen som nekat lånen inte förställt att kvinnliga företagsidéer har en

framtid i det nya Sverige som håller på att byggas idag. Och det är få män som är intresserade av att erkänna att det är den kvinnliga kraften som behövs och som kommer fram mer och mer i dessa dagar. Att inte bevilja lån tillhör den omedvetna bilden av att fortsätta förtrycka kvinnan och se till att hon förblir i bakgrunden.

Britt Rudolfsson blev nekad kvinnolånet av ALMI, men som så ofta händer hittade hon en bank som var villig att bevilja ett mindre lån. Som vi alla vet är det männen som får låna miljonerna, och kvinnorna som får tjata sig till småsummor på högst femsiffriga belopp. Detta är upprepande kränkningar av kvinnan!

Britt Rudolfssons mässföretag som för sex år sedan avsågades av en man i toppställning, är idag Sveriges största företag för alternativmässor med flest utställare, flest besökare, störst urval och flest antal mässor bakom sig! Hon är inte den enda kvinna som klarat sig bra utan hjälp från män på höga poster.

EXEMPEL FRÅN KONTORET OCH MÄSSARBETET

En inte lika framgångsrik mångsysslare inom samma bransch stal hennes mässkoncept, hennes företagsnamn och hennes sedan många år inarbetade lokal. Denne man la sig några veckor före vår årligen återkommande mässa och gjorde en egen mässa på detta stulna koncept, där flertalet utställare och besökare trodde att det var den riktiga Inre Harmonimässan de var på. Han hade manliga kontakter på ortens största tidning och hade fått hjälp att genomföra sin falska marknadsföring. Detta är vardagsmat i männens värld. Detta är ytterligare ett exempel på kränkning och nedvärdering av kvinnan! Juridiskt sett är det intrång och faller under allmänt åtal om det drivs vidare.

I mässföretaget är det många kontakter med kammungubbar. Många av dessa ringer sällan tillbaka när de lovat att göra så. Britt kan sitta i telefonen i dagar och veckor för att få kontakt med en enda person. Ofta möts hon av korthuggna svar, felaktiga upplysningar och mer eller mindre respektlösa "lilla-gumman-attityder" när hon väl får kontakt.

Som kvinna är det oerhört svårt att bli tagen på allvar i männens värld. Det krävs mycket bevis och upprepande klaganden och förtydliganden innan kvinnan blir respekterad på samma sätt som mannen som utför exakt samma uppgifter – om ett erkännande alls sker.....

Många viktiga detaljer saknas i hyreskontrakt av mässlokaler eller lämnas aldrig upplysning om. Sådant får vi själva försöka finna ut i bästa fall, eller få slängda i ansiktet på fel plats och vid fel tillfälle i sämsta fall. Män på viktiga stolar lovar att höra av sig men är "upptagna" när vi väl får tag i dem. När vi ringer på utsatt klockslag har de gått hem för dagen, sitter i möte eller är bortresta och återkommer "nästa vecka". Oftast svarar de inte alls på den utsatta tiden. Jakten på de upptagna herrarna blir en kurragömmalek där kvinnan i detta fallet "är offer" för manligt maktmissbruk. Den man däremot som behärskar männens gemensamma grabbspråk släpps fram helt utan denna katt-och-rätta-lek. Detta är ytterligare en kränkning av kvinnan!

I mässarbetet har vi långa resor mellan Britts bostad och kontor utanför Umeå, min egen bostad och kontor utanför Göteborg och hotell och mässlokaler runtom i hela landet. Resorna är ofta upp till 100 mil åt gången, och hotellvistelser tillhör vardagen i detta arbete.

Bland annat har vi iakttagit hur vi tas emot i receptionen på hotellen. Framför oss står ofta en man som håller på och checkar in. Han är välklädd, inte så sällan i flott kostym eller toppmoderna fritidskläder, fin läderportfölj, dyrbar klocka och många kreditkort från de stora kreditbolagen.

Det bugas och det bockas av de kvinnliga receptionisterna. Det fjäskas med rabattkuponger, gratis kvällstidningar, artiga och inte sällan fjäskiga fraser, inställsamma kommentarer, varma välkomnanden och stora leenden. Om en man kommer och avbryter är det helt acceptabelt. När en kvinna vill avbryta blir hon tillsagd att vänta – av kvinnan som serverar dem. Hon är upptagen med att betjäna en man.

Själva har vi suttit i bilen hela dagen. Det händer att mascaran sitter under ögonen, att vi ser trötta och glåmiga ut, och att vi släpar på billiga finlandsväskor, sprängfyllda ICA-kassar och halvtrasiga pappplådor mm. Ingen tjusig entré med andra ord. **Vi är också på tjänsteresa men har helt andra arbetsuppgifter och tillhör fel definitivt fel kön.**

Men vi har lika fin bil som mannen som just checkade in. Vi har lika många kreditkort. Vi bor på hotell lika ofta och betalar lika mycket för de bekvämaste rummen. Vi har lika fina läderportföljer, men de står kvar på kontoret av någon anledning. Några dyrbara klockor har vi inte. Kanske skulle vi ha råd, men vi vill inga ha. Efter en hel dag i bilen är vi klädda i bekväma jeans och slitna vardagsjackor, och mottagandet av den förre manlige välklädde gästen står i bjärt kontrast till vårt eget mottagande.

Har vi ork och lust att klä upp oss lite till en sen middag, ser vi stora förändringar i bemötandet. Ju mer lika vi är affärsmännen, desto bättre blir servicen; uppklädd i dräkt eller kavaj, rätt smycken, rätt handväska. Jag frågar mig; måste man det efter 50 mil i bilen en hel dag? Det är helt klart att det är på utsidan vi jämförs och bedöms i männens värld. Detta är ytterligare en kränkning av kvinnan!

När jag en gång berättade om dessa iakttagelser på svenska hotell i min undervisning, blev en manlig elev fruktansvärt arg på mig. Hans manlighet kände sig direkt hotad och han gick i stark försvarsställning. Han hävdade att jag med all sannolikhet hade haft fel attityd eller rent av varit sur eller oförskämd, att allt var mitt eget fel.

En annan elev, kvinna till födseln och socionom till yrket, höll med honom. Det fanns väl inga orättvisor mellan könen! Jag undrar fortfarande vad hon lärde sig på Socialhögskolan.

Det är helt klart att om vi är uppåt, glada och utåtriktade blir vi bättre behandlade på landets hotell, men detta är långt ifrån hela bilden eller hela sanningen. Oförskämda eller otrevliga har vi aldrig varit. Snarare neutrala i så fall. **Helt klart har vi fel kön!**

Vår uppfattning är att hotell- och restaurangpersonal behöver hjälp att se på sitt eget omedvetna kvinnoförakt redan under utbildningen. Detta slår obönhörligen till hårt när kvinnliga gäster checkar in, och speciellt om dessa inte lever upp till den flotta hotellvärlden och smälter in i männens standard och norm.

Personalen på ett hotell som vi till och från hade bott på i sex år var plötsligt totalförändrade när vi checkade in. Bemötandet var översvallande trevligt och välkomnande. Vi frågade oss varför och förstod att svaret var att den centralstyrda hotelledningen hade börjat med frågeformulär om hur personalen skötte sig, och sedan tidigare visste vi att sådana hotell erbjöd fina vinster till den personal som hade skött sig bäst bland landets övriga hotell i samma kedja.

Kvinnoföraktet var inte borta, det hade bara ändrat form.

EXEMPEL FRÅN LIVET PÅ LANDET

Något vi lagt märke till är att männen ofta står i grupp och samtalar om hur saker ska läggas upp och hur eventuella problem ska lösas. **De talar över huvudet på den kvinnliga husägaren som** aldrig blir tillfrågad. Vill hon veta något får hon själv tränga sig in, ta plats och kräva insyn. Besluten kan då bli helt annorlunda än om hon inte hade krävt att få vara delaktig. Detta är ytterligare en kränkning av kvinnan!

En gång hade vi stark lust att göra en insändare och sända dagens tistel till Mats-Åke på Teg i Umeå, stadens äldsta vitvaruhus enligt TV-reklamen.

- Fy på dig Mats-Åke! skulle vi ha skrivit, men vi fick aldrig tid att ta tag i det.

Britt hade gått in i affären och köpt en rostfri diskbank till tvättstugan. Efter betalning fick hon veta att det skulle ta en liten stund att ta fram den ur lagret. Detta är i och för sig inget att orda om, men en kvart blev en halvtimme och en annan dam hade väntat ännu längre. Så småningom upptäckte vi att flera män som var expedierade efter oss fick ut sina varor fortare. Kvar stod vi damer med var sin släpvagn och undrade vad som hade hänt. Vi gick in i affären igen och upptäckte att säljaren stod och pratade med nya kunder. Han hade inte ens försökt få fram något ur lagret.

Britt krävde pengarna tillbaka och ville åka någon annanstans och köpa en annan diskbank. Ställda mot väggen blev ursäkterna många, uttalandena minst sagt korkade och inte på något sätt godtagbara. Det blev inga pengar tillbaka med argumenteringen att så här gör *alla* affärer. Diskbanken kom fram så småningom, men frågan kvarstår. Varför blev männen snabbare expedierade och kvinnorna nonchalerade och överkörda?

- Fy på dig Mats-Åke på Teg!
Detta är ytterligare ett exempel kränkning av kvinnan!

OÄRLIGHET

Inte många hantverkare visar respekt för två kvinnor som försöker renovera ett hus med bostad och kontor. Vi kan också konstatera att det finns gott om manliga **lurendrejare** i den manliga världen.

En kakelsättare räknade på ett badrumsarbete, och Britt fick välja mellan timlön eller ett fast pris. Det fasta priset verkade vara mer förmånligt, men det som på offerten skulle ta fyra dagar tog i slutändan endast en dag. Betalningen blev således fyra gånger timlönen! Detta är ytterligare en kränkning av kvinnan!

En rörmokare skulle göra ett jobb och åkte iväg och valde själv ut både blandare och duschkabin. Denne man tyckte tydligen att han visste bättre än husägaren vilken modell och prisklass hon ville ha. Hon blev inte ens tillfrågad. Samma rörmokare gör alla kopplingar synliga i stället för att fråga husets ägare om hon ville ha dem gömda bakom badkaret i stället. När vi ifrågasätter hans handlande vägrar han komma mer.

En annan rörmokare gör ett annat arbete med kopparrör. Att det är snyggare och mer praktiskt med rostfria rör får vi inte veta förrän efteråt. Detta är ytterligare en kränkning av kvinnan som tillintetgörs i männens värld!

Elektrikern skickade en faktura på fyra gånger det förutbestämda priset. Efter mycket om och men blev fakturan reducerad till 50%, men den var fortfarande dubbelt så dyr som var bestämt från början. Ännu en man kränker en kvinna, samtidigt som han förlorar sin egen heder och helt klart ökar klyftan mellan könen.

Lillstugan som skulle fraktas från en annan by blev mer eller mindre avslängd av gubbarna som fraktade den. Väggarna knakade, bräder flyttade sig och golvet vek sig på det ojämna underlaget. Gubbarna flydde utan ett ord. Något liknande skulle självklart aldrig ha skett om beställaren hade varit en man. Detta är ytterligare en kränkning av kvinnan!

Målaren frågar om det är lika noga med målning i uthuset som inne i bostadshuset. Nej, det är förstås inte lika petigt, men innan vintern var över hade all färg krullat ner från väggarna. Vad var det för mening med att måla väggar som inte håller ens över första vintern? Och var finns det som kallas yrkesstolthet? Detta är ytterligare en kränkning och undervärdering av kvinnan!

En reparatör anländer och lagar oljepannan. Utan att fråga husets kvinnliga ägare har han själv fattat beslutet att hon inte har råd att investera i en sjunt som hjälper till att reglera värmen i huset. Hon får bli utan. Detta är ytterligare en kränkning av kvinnan!

En hantverkare kommer ena året och gör diverse arbeten. Timlön och materialpris är acceptabelt. Nästa år kommer han tillbaka. När betalning ska ske, visar det sig att han har höjt både timlön och milersättning utan att varsla om detta. Materialpriset är överpris, samtidigt som han har köpt för mycket material. Det som är över stjal han för eget bruk, rakt framför ögonen på sitt offer. När problemet påpekas börjar han gråta, drar av 700 kr för stöldgodset som var värt minst det dubbla, säger att han aldrig mer kommer att ställa upp, flyr, håller sitt löfte och undviker all framtida kontakt.

Det är oerhört genant för en självsäker man att blir ertappad av en stark kvinna, och speciellt som han innerst inne vet att hon har rätt, när hon ifrågasätter hans handlande.

Dessutom är kvittot ogiltigt och arbetet är slarvigt och oavslutat. Resekostnader och antal arbetstimmar visar sig senare vara tagna i rejäl överkant, men det hade varit mycket bråttom med betalningen, och bedrägeriet upptäcktes inte förrän efteråt. Detta är en oerhörd kränkning och återigen ett osynliggörande av kvinnan!

Byns storbonde får lov att bruka hemmanets åker och får även EU-bidrag till att göra detta. Han lovar att endast använda naturgödsel. När högsäsongen sätter in har han flera manliga grannar med egna traktorer till hjälp. Samtliga kör över husets anlagda gräsmattor för att ta genvägar till åkern. Det hjälper inte att säga till och tydliggöra att gräsmattan blir förstörd. Samma sak händer nästa år och nästa år...

Plötsligt ett år kastas konstgödsel ut från stora maskiner. Den gamla överenskommelsen om att endast använda naturgödsel var "glömd". Efter många diskussioner fram och tillbaka får storbonden slutligen lov att komma och bruka jorden ett år till, eftersom han hade fått EU-bidrag under denna tid. Allt detta är ytterligare kränkningar av kvinnan! Bristen på respekt för en kvinnlig hemmansägare är övertydlig.

Gratisarrendet går senare till annan bonde som endast arbetar med naturgödsel. Storbonden känner sig kränkt och kommer instormande med gap och skrik och nya smädelser och kränkningar.

Vanligtvis brukar bönder som får gratisarrende på åkerlappar ge gratis gentjänster såsom naturgödsling och jordfräsning på mindre potatis- och grönsaksland etc. Men inte denne bonde. Han tog bra betalt för varje tjänst.

Han hade varit bakom verkstan och hittat ett dussin cementrör. Han frågar om han får ta tre stycken och svaret blir ja. Det går bra. När Britt inte är hemma kommer han och tar samtliga tolv. När han blir ställd mot väggen förnekar han att löftet endast hade handlat om tre stycken.

- Ja ja, nu är de tio meter under jorden, så det är inte mycket att göra åt det...var hans axelryckande svar.

Detta är ytterligare en kränkning av kvinnan, det lägre könet. Frågan är om han skulle gjort samma sak med en manlig granne. Vad hade han över huvud taget bakom verksta'n att göra, kan man undra.

Men som compensation skulle han lämna ett lass jord. Det var bara det att han aldrig kom utan ständiga påminnelser, och när han väl kom tippades jorden bara av. Att han lovat sprida ut den med traktorskopan "glömdes bort".

En kvinnlig bekant försvarar honom och menar att han säkert inte menade så illa och förmodligen tänkt att Britt ändå inte skulle ha behövt cementrören. Hon försvarade både stölder och bedrägerier från denne mans sida! Så djupt sitter den omedvetna förnedringen gentemot det egna könet!

Ovanstående är flertalet exempel på den norrländske mannens ständigt omedvetna kränkningar av kvinnan.

TYPEXEMPEL

Det sistnämnda är ett typiskt exempel på kvinnor som omedvetet föraktar kvinnor, dvs de är totalt omedvetna om att de förnedrar både sig själva och 50% av världens befolkning, genom varje liten handling som sker bakom stora skyglappar.

Andra typexempel på kvinnans traditionella bemötande av mannen är när hustrun ligger med honom endast för att tillfredsställa hans egna njutningar. Att hon inte har lust själv eller inte blivit sexuellt väckt eller tillfredsställd på rätt sätt är ointressant för mannen, som endast är ute efter **egen tillfredsställelse**.

För många kvinnor är detta enda sättet att hålla mannen lugn och därmed också äktenskapet i viss balans i det dagliga livet. På sikt är detta naturligtvis ohållbart för båda parter. Båda lever i sin egen falska värld och upprätthåller en oärlig relation.

Många män går genvägar till karriären. Det handlar om **svågerpolitik**, att ha de rätta kontakterna, att känna till hur man fuskar sig fram, vässa sina armbågar, bluffa, vara fräck och ta för sig. Det handlar även om att gå före kvinnan i kön, på många olika sätt köra över det motsatta könet, nonchalera kvinnors kompetens och bara gå rakt fram. Går det så går det! Kvinnor med bättre betyg och bättre bakgrund får stå tillbaka för denna manliga "fuskkraft".

En undersökning visar att färre kvinnor än män får komma till tals i TV. En man tillfrågades om vad han tyckte om detta.

- Den som visas i TV ska väl visas i TV! Det är väl den som har kvalifikationer som kommer fram!

Denne man insåg inte att kvalifikationer och kvinnoförakt är två helt olika begrepp. Både kvinnor och män i denna intervju var av den uppfattningen att det är kvinnornas eget fel att de inte kvalificerar sig och kommer fram, underförstått att inga män hindrar kvinnor i detta sammanhang.

En gång när jag gjorde ett bankärende och min mobiltelefon ringde, blev jag tillsagd av en kvinnlig bankkassörska att *genast* stänga av den. Mannen i kön bredvid pratade högljutt i sin telefon. Han blev inte tillsagd.

Exemplen på de omedvetna kvinnoförakten är många många fler. I efterhand har Britt och jag sett att **när en man är osedvanligt glad över ett skrivet kontrakt, då är det med all sannolikhet osjysst!**

Att berätta om alla våra erfarenheter vad gäller detta skulle bli en hel bok! Det är nog så smärtsamt att dra fram all smuts beskriven här.

KVINNOFÖRAKTET BÖRJAR TIDIGT

Det tydliga kvinnoföraktet startar redan i första klass i skolan om inte förr. Många studier visar tydligt att pojkarna redan i skolan får mer hjälp, stöd och uppbackning av sina lärare. Flickorna som från början har bättre betyg får klara sig själva. De blir överkörda av sina omedvetet kvinnoföraktande lärare i skolan. I gymnasiet halkar tjejerna efter och hamnar bakom killarna som fått mer hjälp och stöd utmed vägen.

Mammor ljuger för att skydda sina söner. Hustrur gör samma sak för att skyla över något mannen inte gjort riktigt. Kvinnor förnedrar sig för att förneka sanningar och sätta sina män och söner i bättre dagar.

Redan som små barn tyranniserar pojkar sina systrar under uppväxtåren – och kommer undan med det. I skolan kallar de både tjejerna och de kvinnliga lärarna för horor eller PMS-kärringar. Är de "besvärliga" blir de anklagade för att ha mens. På ett mycket tidigt stadium lär sig pojkarna att mannen är norm och kvinnan undantag.

Inte sällan hjälper kvinnan till att upprätthålla detta förakt. I vuxen ålder kallar hon sig själv häxa eller bitch. När hon går till solariet kallas det kärringgrill. Kvinnan citerar männen och skrattar åt det tillsammans med väninnorna. Att mannen går till samma solarium pratas det inte om. Mannen kallar hustrun för "Tigern" eller "Regeringen". När folk hör dessa uttalanden ler de.

- Stackars karl, han är gift med en stark kvinna.

I det dagliga livet hör vi det jag kallar "kvalificerat skitprat". Klyschor mot kvinnan godtas, ofta med råa skratt från båda könen.

Så länge kvinnor fortsätter skratta åt mäns grova förnedrande skämt om kvinnor, så länge bidrar kvinnan till fortsatt förakt och förtryck mot sitt eget kön. Kvinnor tar självmant på sig rollen som mindre värd och mindre vetande.

Kvinnor lever under ständig fysisk och/eller psykisk misshandel, och vet inte ens om det!

Det ingrodda kvinnoföraktet blir för kvinnan större och större ju mer hon öppnar sina ögon och ser.

En svart kvinna sa till en vit man som inte riktigt förstod att hon mötte så mycket rasfördomar i en vit värld.

- You will never know! You will never know!

Varje medveten människa tillhörande den vuxna generationen behöver ge akt på tidiga uttalanden från unga pojkar och män och genast ifrågasätta deras uttalanden.

Männen går inte i våra skor och kan inte veta, vill inte veta, för så fort de erkänner alla orättvisor, förlorar han själv alla gamla fördelar med att vara född med rätt kön.

Fotboll och annan sport får ta hur mycket plats som helst i radio och TV, för det är männens TV-program och män som bestämmer vad som ska visas i TV.

Fjäskandet för pojkar gör att vi kontinuerligt fostrar nya generationer män som utan ord fått veta att de har större människovärde och därmed mindre krav på sig att ta ansvar för sin egen vardag. Vi fostrar pojkar till att tro att de sitter på höga hästar, att de ska betjänas, prioriteras och alltid få gå först. I förlängningen har dessa pojkar när de blivit män automatiskt lärt sig köra över kvinnan i alla områden i samhället. Detta gäller i alla former av samvaro, teamwork och kommunikation mm. Detta gäller framförallt "lika lön" för samma jobb, vilket är långt ifrån sanning i våra dagar.

Porrindustrin är ett eget kapitel för sig. Den hjälper till att hålla kvinnan nere i de lägsta regionerna av mänskligt liv. Den övriga filmindustrin med alla sina våldsfilmerna är ett annat område som bekräftar kvinnans låga värde. Detta sker genom förhålligat våld mot hela kvinnosläktet och fortsatt förhålligande av den råa överlägsna maskulina kraften.

DEN ÄLDRE GENERATIONEN KVINNOR ÄR VÄRST!

Den äldre generationen kvinnor står för minst lika mycket förtryck av det kvinnliga släktet som mannen. En äldre avlägsen släkting avlider. Hon har inga egna bröstarvingar och testamenterar alla besparingar till de manliga syskonbarnen. Dessa män sitter på piedestaler, de är upphöjda till gudar. Men det är kvinnorna i hennes liv som har hjälpt henne och stöttat henne, speciellt på gamla dagar när krafterna har sinat, men dessa är inte alls hågkomna i testamentet. Ingen släkting är dock förvånad. Alla känner till hennes omedvetna kvinnoförnedring och hennes fjäskande för mannen.

De kvinnliga släktingarna har helt enkelt fel rörmokeri mellan benen, som min amerikanska väninna en gång uttryckte det.

Det är klart att det inte är meningen att kvinnan ska gå omkring och vara ursinnig, för då skulle hon vara det mer eller mindre hela tiden. Däremot är det absolut nödvändigt med ett uppvaknande, ett observerande och en förändrad attityd från båda håll. Detta kan bara åstadkommas genom att kvinnan börjar markera det hon ser och upplever, att hon slutar spela med i detta spel. Tystnadens tid är definitivt förbi.

Själv har jag gjort mycket bättre ifrån mig än min egen mor vad gäller kvinnans eget bidrag till kvinnoförtrycket, så brytningen av denna familjs mönster har börjat med mig. Och jag ser att min dotter gör många saker bättre än jag själv gjorde i den åldern. Men det är fortfarande långt kvar att gå. Jag kan tydligt se att även starka feminister emellanåt faller tillbaka och släpper fram männen, när det skulle varit bättre för alla att de inte hade gjort det.

Detta sker bland feminister, i de fall där kvinnan blivit totalt överrumplad och inte hunnit reagera förrän efteråt. Många kvinnor håller idag på och lär sig att vara förberedda och därigenom reagera snabbare och vända på situationer och kommentarer exakt i samma sekund som hon blir överrumplad av snuskiga

kommentarer, nedsättande uttalanden eller överlägsna attityder. Varje gång hon behöver tidsfrist och väntar för länge med ett offensivt bemötande har hon förlorat poäng i striden om lika värde.

Jag har fortfarande mycket kvar att arbeta med i min feministiska syn på världen. I vissa nya situationer ser jag mig själv falla tillbaka i gamla spår, men jag må vara förlåten i mitt relativt nyvaknade tillstånd vad gäller denna laddade fråga. Gamla mönster försvinner inte så snabbt, men livet ger oss ständiga möjligheter till förändring och förbättring, och därför tror jag på att det bara kan bli bättre, hur lång tid detta än tar.

FUSK OCH NONCHALANS

I vårt dagliga arbetsliv, generellt sett, kan Britt och jag tydligt se en klar nonchalans i mannens dagliga möte med kvinnan. Det är 100 % integrerat i hela mannens väsen sedan den dagen han drog sitt första andetag. Det ligger i atmosfären. Det sitter i ryggmärgen. Allt detta finns i hela samhället. Det sker övertramp hela tiden från mannens sida. Och det är kvinnan som har lärt honom! Det är kvinnan som har uppfostrat honom. Det är kvinnan som dagligen har trätt tillbaka för antingen sin far, sina bröder, sin man, sina söner eller sina manliga bekanta och manliga chefer.

När det gäller hantverkare ser vi en stark gemensam nämnare hos dessa. Okritiskt tycker många att allt de själva gör är bra. Det finns en övertro på dem själva i varje manligt yrke.

Och inte nog med det! Vår erfarenhet är att det med få undantag fuskas oerhört mycket. Var finns yrkesstoltheten, undrar vi. Det krävs att vi ständigt står och bevakar inhyrda hantverkare så att de bästa besluten vad gäller det estetiska, noggrannhet och yrkesskicklighet verkligen praktiseras.

Så fort vi av tidsbrist inte hinner med denna övervakning, har det i slutändan nästan alltid kommit fram nya felaktigheter, mer nonchalans och allt större fusk. Vi kallar det **maskulin fuskkraft**. Detta är ytterligare kränkning av kvinnlig intelligens och vakenhet.

Om följande endast hade hänt en enda gång eller några få gånger, hade vi kanske inte lagt märke till det. Men detta är något som händer alltför ofta och har helt klart med ytterligare kvinnoförakt att göra. Mannen har självklart många fördelar med att stanna kvar i status quo.

När vi i olika mässlokaler runt om i landet har öppnat mässan och första halva dagen gått, händer det inte sällan att strömmen går. Elektriciteten har inte fördelats riktigt, någon stjal ström från grannen, eller andra utställare använder mer el än de har anmält i förväg.

Jourhavande expertis kallas in. Männen kommer, kliar sig i huvudet, rynkar pannan, försöker lösa problemet, byter proppar om och om igen vilka omedelbart går sönder, skakar på huvudet och beslutar sig för att problemet är olösbart. De tar sin timlön och reseersättning och försvinner snabbt därifrån.

I sämsta fall ligger lokalen i mörker med hundratalet utställare och tusentalet besökare, men situationen är kaotisk och pressad, även om det finns fönster som släpper in dagsljus. På varje mässa finns ett stort antal utställare som inte kan utöva sin verksamhet utan den elektricitet de har beställt och som har dragits fram till deras monter.

Situationen kräver att Britt själv inom minsta möjliga tid ska lösa det problem som den inkallade expertisen inte klarat av. Rummet är fyllt av otåliga och ibland arga eller irriterade utställare och väntande, besvikna besökare. Tiden är knapp, sekunderna går och Britt börjar själv omfördela strömmen eller löser det på diverse andra olika sätt. Inte sällan inom mycket kort tid.

När hon gång på gång blir den som utan hjälp av mannen i mannens expertisområde tvingas lösa problemet själv, och dessutom klarar av det fortare och bättre, börjar hon fundera över mannens nonchalans. Där mannen misslyckas, lyckas hon själv. Hon tror inte att dessa inte klarar av det, det är klart att de gör det, säger hon, men de engagerar sig inte enligt hennes mening. Återigen är en kvinna överkörd av en man som vägrat använda hela hjärnan och göra ifrån sig ett fullständigt arbete.

Nonchalansen handlar om många saker som delvis räknats upp här. Det kan också handla om hantverkare som inte stänger lock på dyrbara målarburkar, inte tvättar penslar och kärl, inte sätter på korken på spackeltuber, slarvar bort verktyg osv. Detta är hantverkare som kräver nytt material varje ny dag, oavsett vad det kostar. Detta är hantverkare som förutsätter att vi mer eller mindre dagligen åker ut och gör nya materialinköp. Köper de själva materialet lägger de på ett par hundra procent på priset plus timlön och resekostnader. Här är bara att välja; pest eller kolera.

Så länge dessa och liknande övertramp från mannens sida inte pekas på och tydliggörs av kvinnan, kommer det att fortsätta hända. Så länge ingen säger något, fortgår föraktet mot kvinnan.

Så länge kvinnor fortsätter skratta åt mäns grova förnedrande skämt om kvinnor, så länge bidrar kvinnan till fortsatt förakt och förtryck mot sitt eget kön.

MANNEN PÅ EN PIEDESTAL

De omedvetna kvinnor som fortsätter att i sitt dagliga liv backa för denna patriarkiska kraft, bidrar starkt till att dra ner hela kvinnosläktet.

Vad kan det komma sig att mannen är så viktig, på det viset att han ska vara så överlägsen kvinnan? Varför sätts han på en piedestal? Varför ska vi fortsätta fjäska för mannen och höja honom till skyarna, just därför att han är man?

Är detta en kvarleva från urtiden då kvinnan var hemma med barnen och mannen var ute och jagade eller fiskade för att hämta hem mat till hela familjen och resten av släkten? Är det för att kvinnan och barnen var helt beroende av denna försörjning för allas fysiska överlevnad?

Förmodligen är det så. Men det är nya tider nu. Mannen har inte längre denna viktiga uppgift. Han delar nu sin före detta ensam försörjningsbörda med sin kvinna och borde rimligtvis även dela hennes före detta sysselsättning, där hon var ensam om markservicen! **Men hans ställning som överlägsen förbjuder detta.** Det finns en fortsatt vägran att samarbeta. Det finns en självuppfyllande önskan om att smita från ansvar.

I det förflutna var kvinnan helt klart i ett undersatt läge på grund av allt detta. Är det av gammal vana hon fortsätter stanna kvar i detta utsatta läge? Säkert! Men det behöver inte vara på detta sättet längre! Mannen måste ta på sig nya arbetsuppgifter, precis som kvinnan gör när det gäller medhjälp till försörjningen.

AGGRESSIVA MOTSTÅND

Vi talar om det omedvetna kvinnoföraktet. Det är få män som inte blir aggressiva när frågan dyker upp. Även den omedvetna kvinnan försvarar vår tids största problematik; omedveten kränkning och förtryck av det egna könet.

Skulle en kvinna påpeka för en starkt kvinnoföraktande man att han är en kvinnoförtryckare och att han inte vet om det, skulle han sätta upp en äkta förvånad min, förneka allt, bli urförbannad, slå ifrån sig och ivrigt prata bort det eller aktivt låtsas att han inte hade hört det.

Han skulle definitivt gå över gatan för att undvika att möta den kvinnan för resten av livet! Just för att han är omedveten. Skulle ett frö börja gro i honom? Knappast så länge han hör detta endast från ett eller två håll. Men får han motvilligt hjälp att se på sig själv från många feminister, kommer saken att bli helt annorlunda. Det går inte att fly från något i all evighet. Uppreping är nyckelordet. Han *måste* gradvis gå med på en förändring.

KVINNAN SOM OFFER

Det är oerhört viktigt att kvinnan inte ser sig själv som offer för män i en mansdominerande värld. Hon behöver ständigt vara på sin vakt mot offerrollen. Annars är det stor risk att vi fastnar i dessa mönster och blir kvar där, att kvinnoföraktet därmed aldrig tar slut, eller att lidandet och hela processen varar alltför länge.

Steg för steg har Britt och jag lärt oss markera när det händer igen och igen. Vi uppmärksammar det fortare. Vi ser till att minimera riskerna för att råka ut för det om och om igen. Konflikträdslan har definitivt minskat efterhand. Det är inte lika besvärande att vänligt men bestämt sätta stopp, argumentera eller hävda vår rätt.

Vi har lärt oss att inte gå i fällan gång på gång genom att om möjligt diskutera alla detaljer innan arbeten startar eller kontrakt skrivs på, se till att alltid ha insyn och kräva att vara med när beslut ska fattas. Det blir sakta bättre, men det är ett ständigt passande för att inte bli mera kränkt, nonchalerad och överkörd som kvinna.

Fällorna är många och ofta svåra att upptäcka. **Kvinnoföraktet är djupt rotat.** Förändring måste komma från båda könen om det ska bli bestående.

Kvinnor som inte har kontakt med sina egna kvinnliga egenskaper lever i männens värld på männens villkor och behandlar också kvinnan, inklusive sig själv, på ovanstående ringaktade sätt.

VARFÖR BRY SIG?

Varför bry sig, finns det många som undrar. Det finns en kosmisk lag som säger att vi drar till oss det vi motstår allra mest. I förlängningen av denna filosofiska tanke skulle man kunna säga att det bästa är att släppa taget och inte bry sig.

Jag tror inte att det är så enkelt. Skyggglappar eller förnekelse av kvinnoföraktet och kvinnoförtrycket slutar inte existera för att kvinnan slutar protestera. Det är först nu sedan ordet blivit fritt som det börjar hända positiva saker i denna fråga. Skyggglapparnas tid borde vara förbi nu. Att inte bry sig är en tillfällig flykt från det oundvikliga, det är en stark förnekelse av en grym sanning. Att kvinnan ska tåla i församlingen tillhör ett annat årtusendet.

Den egna attityden och det egna beteendet går att förändra, men det samhälleliga mönstret, trycket och alla familjepräglingar sedan århundraden och årtusenden tillbaka är fortfarande med tungt överlag på patriarkiska sidan, när frågan tas upp och belyses.

Det är få människor än som vill känna igen sig och än mindre erkänna att de också är barn av sin tid. **Ämnet är oerhört laddat.** Få män är idag så medvetna om jämställdhet att de kan erkänna dessa negativa mönster utan att förgås av de egna skuld känslorna. Ännu färre vill göra något åt det. De flesta män vill förstås stanna kvar i det förflutna och fortsätta bli ompysslade, upppassade och fjäskade för.

VAKNA UPP!

Vi är inne i det tredje årtusendet och kvinnor fortsätter ljuga för att skydda män. Kvinnor blir slagna av sina män och fortsätter leva med dem. Kvinnor lever i beroende och medberoende med männen de lever tillsammans med. Många kvinnor har oerhört svårt att kliva ut ur offerrollen.

Men det är som sagt inte bara männen som utövar kvinnoförakt på högsta nivå. **Du kvinna, vakna upp!** Inte för att skapa klyftor mellan dig och din man utan för att på längre sikt minska dem. Det du gör i din egen kvinnosituation, gör du samtidigt för de kvinnor som bor i tredje världen och knappast vet om sin omöjliga situation med könsstympning, förnuftsäktenskap, heltäckande kläder, hedersmord, maktutövande, kontroll, obefogad svartsjuka och många andra hemskheter som borde höra forntiden till.

Kvinna, våga se på dig själv! Ge ditt bidrag till världen genom att inte blunda mer.

Du man, du behöver också vakna upp! Var inte rädd för den självständiga kvinnan. Du kan komma att känna dig ensam och övergiven i denna brytningstid, men du kan vara ganska säker på att de flesta kvinnor mer än gärna vill dela livet med en man, med rätt man. Men i stället för att leva i en icke-fungerande relation, väntar hon tills mannen är redo att möta henne på ett nytt sätt där ingen är nervärderad, underskattad, förtryckt eller kränkt.

Till dess kommer den moderna kvinnan att se till att klara sig själv utan mannens hjälp. Till dess att detta sker fixar hon sin egen sexuella tillfredsställelse. Till dess skaffar hon till och med barn utan att det måste finnas en pappa under samma tak. Hon kanske har ett eget arbete med goda eller hyfsat goda förtjänster, men även de som lever på existensminimum fixar det. För vilken modern kvinna vill slita med ett extra vuxet barn? I denna brytningstid klarar sig singelkvinnan själv utan man.

Man, våga se på dig själv! Ge ditt bidrag till världen genom att inte längre se kvinnan som ett lägre väsen som tillfredsställer dina lustar. Se henne med den klokhet hon har. Behandla henne med den respekt hon förtjänar. Respektera den visdom hon har. Se över din attityd. Tänk efter och försök känna en genuin glädje, ödmjukhet och tacksamhet för kvinnorna i dit liv, oavsett om detta är din syster, din mor, din dotter, din käresta, din granne, din arbetskamrat eller vän. Ge på samma sätt som du får, eller ge ännu bättre, om det är möjligt.

De män som inte vill titta på frågan är egoister. Varje man har på sikt allt att tjäna på att möta den moderna kvinnan på lika villkor, både vad gäller hemmet och arbetsplatsen, med lika värde och lika lön mm.

DE SJYSSTA MÄNNEN

Att tydliggöra männens omedvetna kränkande av kvinnan är inte liktydigt med kvinnligt förakt för alla män. Detta är förstås lika kränkande som kvinnoföraktet. Visst finns det **manshatande kvinnor**, men dessa är få och kommer med all sannolikhet att ändra sig, om inte annat när de första frivilliga männen börjar göra positiva varaktiga förändringar.

För att få en balans till alla negativa upplevelser där männen mer eller mindre tydligt synliggör sitt omedvetna kvinnoförakt, vill jag avsluta denna text med en hyllning till de män som på många sätt har ställt upp för oss och visat raka motsatsen.

En stor eloge till de män som behandlat Britt och mig med respekt, erbjudit hjälp, kommit med förslag och livligt diskuterat många viktiga ting vad gäller både affärsvärlden, hur man sköter ett hemman samt reparerar ekonomiskt, klokt och långsiktigt. Tack speciellt till...

- **Snickaren**, vän och alltiallo som inte lever längre. Ditt minne kommer alltid att leva kvar. Vi saknar dig som människa, vän och hantverkare.
- **Lantbrevbäraren** som bjussar på sig själv och delar med sig av erfarenheter.
- **Revisorn** som bjuder på såväl vänskaplig som faderlig omvårdnad vad gäller personliga frågor om ekonomi samt privat- och företagsekonomi.

- **Takläggaren.** Du är en av få hantverkare som inte kört upp oss på priset.
- **De närmaste grannarna** som helhjärtat vattnar blommor, skottar snö, vid behov ställer om oljepannan och vaktar huset när vi är ute och reser i landet.
- **Bonden** som kommit med sin traktor och räddat oss ur flera akuta situationer i trädgård och på åker och land.

Det har skrivits spaltmetrar om kvinnosaksfrågan, och det kommer att fortsätta skrivas spaltmil. Detta är endast en liten del ur min egen berättelse ur mitt eget liv. Det finns mycket mer att berätta. Mycket, mycket mer. Och det finns ännu fler iakttagelser ur andra kvinnors liv. Kampen måste fortsätta, inte kvinna mot man eller man mot kvinna utan en kärleksfull förening av de motsatta könen. Det handlar inte om för kvinnan att hata männen. Det handlar inte om för mannen att vara rädd för kvinnan eller bli övergiven av kvinnan för resten av evigheten. Det handlar inte om att som kvinna för alltid klara sig utan en man.

Det handlar om att finna en harmonisk mötesplats där båda trivs, där vi är kreativa och skapar tillsammans, där båda ger och tar emot i jämn balans.